

دربیافت غذایی بنزوآلفایپرین و احتمال خطر سرطان مری در ایران

دکتر رویا حکمی^۱، دکتر جواد مهتدی نیا^۲، دکتر آرش اعتمادی^۳، دکتر محبوب نعمتی^۴، دکتر اکرم پورشمیس^۵، دکتر فرهاد اسلامی^۶، دکتر داربیوش نصرالهزاده^۷، دکتر مهدی صابری فیروزی^۸، دکتر نیکلاس بیرکت^۹، دکتر فرین کمانگر^{۱۰}، دکتر پائولو بوفتا^{۱۱}، دکتر رضا ملکزاده^{۱۲}

^۱ پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۲ استادیار، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی تبریز
^۳ استادیار، گروه اپیدمیولوژی و آمارزیستی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۴ استادیار، مرکز تحقیقات کاربردی دارویی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز
^۵ دانشیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۶ دانشیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
^۷ دانشیار، واحد اپیدمیولوژی و پژوهشی اجتماعی، دانشگاه اوتاوا، اوتاوا، کانادا
^۸ پژوهشگر، گروه اپیدمیولوژی تغذیه، بخش رُنیک و اپیدمیولوژی سرطان، انسٹیتوی ملی سرطان، مریلند، آمریکا
^۹ پژوهشگر، مرکز بین المللی تحقیقات سرطان، لیون، فرانسه
^{۱۰} استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف

میزان مرگ و میر ناشی از سرطان مری از نوع سلولهای سنگفرشی (ESCC) در ساکنان منطقه شمال شرق ایران بالاست و شاید این افراد در معرض مقادیر زیاد هیدروکربن‌های پلی سیکلیک آروماتیک (PAHs) از جمله بنزوآلفایپرین باشند. به همین علت در این مطالعه، غذاهای غالب و آب را به عنوان منابع دریافت بنزوآلفایپرین غذایی مورد آزمایش قرار دادیم.

روش بررسی

میزان بنزوآلفایپرین در ۹۰ نمونه غذای غالب و آب جمع‌آوری شده از مناطق پرخطر و کم خطر سرطان مری با روش کروماتوگرافی مایع (HPLC-FL) تعیین شد و مقدار بنزوآلفایپرین دریافتی روزانه از راه غذای غالب و آب در ۴۰ بیمار مبتلا به ESCC، ۴۰ شاهد بالینی از منطقه پرخطر و ۴۰ شاهد از منطقه کم خطر براساس پرسشنامه تغذیه‌ای محاسبه گردید.

یافته‌ها

میانگین بنزوآلفایپرین غذای غالب و آب در هر دو منطقه، مشابه و در محدوده استاندارد بود. با این حال، مقدار بنزوآلفایپرین دریافتی روزانه از غذای غالب و آب در گروه شاهد ساکن منطقه پرخطر به طور معنی‌داری بیشتر از گروه شاهد ساکن منطقه کم خطر بود ($91/4 \pm 5/5$ در مقابل $70/6 \pm 5/5$ در $p < 0.01$) که این تفاوت پس از تطبیق دادن گروه‌ها از نظر محل زندگی (شهر یا روستا) و منبع PAHs داخل منزل شامل مصرف سیگار، تریاک، سوخت مورد استفاده برای پخت و پز و گرم‌انیز معنی‌دار بود ($p = 0.02$).

نتیجه‌گیری

اگرچه مقدار بنزوآلفایپرین دریافتی روزانه از راه غذای غالب و آب خیلی زیاد نبود، ساکنان منطقه پرخطر سرطان مری بیشتر در معرض دریافت هیدروکربن‌های پلی سیکلیک آروماتیک از راه غذا قرار داشتند.

کلید واژه: بنزوآلفایپرین، غذای غالب، سرطان مری

گوارش / دوره ۱۲، شماره ۱، بهار ۱۳۸۶، ۳۰-۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۲/۱/۸۵

تاریخ اصلاح نهایی: ۳۰/۱۱/۸۵

تاریخ دریافت: ۱/۱۱/۸۵

زمینه و هدف

سرطان مری هشتمین سرطان شایع دنیا و ششمین علت معمول مرگ و میر ناشی از سرطان است. بیش از بیست تفاوت جغرافیایی در مناطق پرخطر و کم خطر بروز سرطان مری وجود دارند که این تفاوت‌ها از

نویسنده مسئول: تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان شریعتی، مرکز

تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، کد پستی ۱۴۱۱۴

تلفن: ۰۲۲۲۵۳۶۳۵۵ نمبر: ۰۲۰۱۲۹۹۲

E-mail: malek@ams.ac.ir